

CAPITOLO I COME TI CHIAMO?

A – Anna

M – Mauro

Dialogo 1

M: Ciao, mi chiamo Mauro Benelli, sono italiano. E tu come ti chiami?

A: Ciao Mauro, piacere. Mi chiamo Anna Kalinowska.

M: Da dove vieni?

A: Vengo dalla Polonia.

Dialogo 2

A: Ciao Mauro, come stai?

M: Ciao Anna. Bene, grazie. E tu, come va?

A: Tutto a posto, grazie. Ciao Mauro.

M: A presto.

Vocabolario (słownictwo)

ciao – cześć

chiamarsi – nazywać się

sono – jestem

italiano (*m*) – Włoch

come – jak

piacere – miło mi

venire da – pochodzić z

Polonia – Polska

bene – dobrze

grazie – dziękuję

e – i, a

tu – ty

tutto – wszystko

a posto – w porządku

Espressioni (zwroty)

Come ti chiami? – Jak się nazywasz?

Sono... – Jestem...

Sono italiano. – Jestem Włochem.

Da dove vieni? – Skąd pochodzisz?

Vengo dalla Polonia. – Pochodzę z Polski.

Sono di Toruń. – Jestem (pochodzę) z Torunia.

Piacere! – Miło mi!

Come stai? – Jak się masz?/Jak się czujesz?

Come sta? – Jak się pan(i) ma?

Come va? – Jak idzie?/Co słychać?

Bene, grazie. – Dziękuję, dobrze.

Tutto a posto. – Wszystko w porządku.

A presto. – Na razie.

Parliamo

POWITANIA I POŻEGNANIA

W języku włoskim zarówno przy powitaniu, jak i przy pożegnaniu można używać różnych zwrotów, zależnie od sytuacji i od osoby, do której się zwracamy:

Buongiorno. – Dzień dobry.

Buonasera. – Dobry wieczór.

Buonanotte. – Dobranoc.

Arrivederci. – Do widzenia.

ArrivederLa. – Do widzenia.

Buongiorno i **buonasera** to zwroty, których używamy zarówno przy powitaniu, jak i przy pożegnaniu. **Arrivederci** używa się w stosunku do osób, do których zwracamy się po imieniu, a także jeśli zwracamy się do kilku osób. **ArrivederLa** używamy, zwracając się do osoby, z którą jesteśmy na pan/pani.

ciao – cześć

salve – witam, witaj, cześć

Zwrotów **ciao** i **salve** używamy zarówno przy powitaniu, jak i przy pożegnaniu. **Salve** jest bardziej oficjalne.

Przedstawiając się, mówimy:

Mi chiamo Agnieszka.

Sono Agnieszka.

Jeśli chcemy spytać o imię rozmówcy, używamy zwrotów:

Come ti chiami? – Jak się nazywasz?

Come si chiama? – Jak się pan(i) nazywa?

Poznając kogoś, używamy zwrotu:

Piacere! – Miło mi!

Grammatica (gramatyka)

ZAIMKI OSOBOWE

Liczba pojedyncza (SINGOLARE)	Liczba mnoga (PLURALE)
io <i>ja</i>	noi <i>my</i>
tu <i>ty</i>	voi/Voi <i>wy/państwo</i>
lui <i>on</i>	loro/Loro <i>oni/państwo</i>
lei <i>ona</i>	
Lei <i>pan/pani</i>	

Tak samo jak w języku polskim zaimki podmiotu opuszcza się w zdaniu. Forma czasownika wskazuje na podmiot. Zaimków używa się wtedy, gdy chcemy zwrócić szczególną uwagę na podmiot (np. w przeciwstawieniach):

Io sono polacca. – Ja jestem Polką (nie ona).

Zwroty grzecznościowe **Lei** w liczbie pojedynczej oraz **Voi** i **Loro** w liczbie mnogiej są używane bez względu na rodzaj. **Lei** znaczy zarówno „pan”, jak i „pani”. Mniej formalne **Voi** („państwo”) oraz używane w sytuacjach oficjalnych **Loro** („państwo”) stosowane są w stosunku do grup osób, wśród których znajdują się zarówno mężczyźni, jak i kobiety.

CZASOWNIK POSIŁKOWY – essere

Czasowniki posiłkowe biorą udział w tworzeniu czasów złożonych, ale także mają znaczenie samodzielne. **Essere** oznacza „być”. Oto wzór odmiany tego czasownika:

SINGOLARE	PLURALE
io sono <i>ja jestem</i>	noi siamo <i>my jesteśmy</i>
tu sei <i>ty jesteś</i>	voi/Voi siete <i>wy/państwo jesteście</i>
lui/lei/Lei è <i>on/ona/pan(i) jest</i>	loro/Loro sono <i>oni/państwo są</i>

Jak łatwo zauważyć, formy czasownika posiłkowego **essere** w pierwszej osobie liczby pojedynczej i trzeciej osobie liczby mnogiej są takie same.

Esempi (przykłady)

Sono polacco. – Jestem Polakiem.

Sei italiano. – Jesteś Włochem.

Lui è russo. – On jest Rosjaninem.

Siamo felici. – Jesteśmy szczęśliwi.

Siete gentili. – Jesteście uprzejmi.

Io sono polacco. – Ja jestem Polakiem.

Lei è sua sorella. – Ona jest jego siostrą.

Esercizi (ćwiczenia)

1. Jak powiesz po włosku:

- a. Cześć, jestem Radek.
- b. On jest Włochem.
- c. Ona jest szczęśliwa.
- d. Oni są uprzejmi.
- e. Jesteś Rosjaninem.

2. Wstaw odpowiednią formę czasownika **essere**.

- a. Io..... polacco.
- b. Tu..... italiano.
- c. Lei..... gentile.
- d. Lui..... russo.
- e. Loro..... felici.
- f. Questa..... sua sorella.

3. Jak powiesz po włosku:

- a. Dzień dobry, nazywam się...
- b. Cześć Marco, miło mi!
- c. Pochodzę z Polski.
- d. Jestem Polką.

Dialogo 3

SB – signora Benelli

A – Anna

A: Buongiorno signora, mi chiamo Anna. C'è Mauro per piacere?

SB: Buongiorno Anna. Io mi chiamo Benelli, sono la mamma di Mauro. Lui non c'è ancora, sta con suo padre. Però mio marito e mio figlio torneranno tra poco. Entra per favore.

A: Potrebbe portarmi un bicchiere d'acqua per piacere.

SB: Eccola, prego.

A: Grazie.

Vocabolario

la mamma – mama
c'è – jest
ancora – jeszcze
stare – stać, zostać
padre (m) – ojciec
però – ale
marito (m) – mąż
figlio (m) – syn
ecco – oto

prego – proszę
tornare – wracać
tra poco – wkrótce
entrare – wchodzić
portare – 1. nieść, 2. przynieść, 3. zabrać
 ze sobą
bicchiere (m) – szklanka
acqua (f) – woda
grazie – dziękuję
***torneranno** – wróćą

Espressioni

C'è Mauro per piacere (per cortesia, per favore)? – Czy jest (czy zastałem) Mauro?

Entra, per favore. – Wejdź, proszę.

Potrebbe portarmi...? – Czy mogłaby pani/pan przynieść mi...?

Eccola. – Oto ona.

Parliamo

W języku włoskim zwrotu **prego**, czyli „proszę”, używamy, odpowiadając na podziękowanie **grazie** („dziękuję”).

Jeśli zwracamy się do kogoś z prośbą, posługujemy się zwrotami: **per favore**, **per piacere**, **per cortesia**, które w języku polskim oznaczają „proszę”.

Dammi una penna per favore. – Daj mi długopis, proszę.

Portami un bicchiere d'acqua per cortesia. – Proszę, przynieś mi szklankę wody.

Grazie per l'aiuto. – Dziękuję za pomoc.

Prego. – Proszę.

Zwroty grzecznościowe „pan”, „pani”

Zwracając się do osób dorosłych, używamy zwrotów: **signora**, czyli „pani” oraz **signore** – „pan”. Jeśli znamy nazwisko naszego rozmówcy, mówimy: **signora** Benelli, **signor** Benelli. Zwrot **signorina**, czyli „panna” dotyczy kobiet niezamężnych.

Dialogo 4

M: Hai fratelli e sorelle?

A: Sì, ho una sorella.

M: Come si chiama?

A: Si chiama Ewa.

M: Quanti anni ha?

A: Ha dieci anni. Va alla scuola elementare.

M: E tu quanti anni hai?

A: Ho sedici anni. E tu?

M: Anch'io ho sedici anni. Mio fratello Tommaso ha vent'anni. Lui è studente. Studia e lavora.

Vocabolario

avere – mieć, posiadać

fratelli e sorelle – rodzeństwo

sorella (*f*) – siostra

quanto – ile

anno (*m*) – rok

dieci – dziesięć

andare – iść, jechać

scuola elementare (*f*) – szkoła podstawowa

sedici – szesnaście

anche – też

fratello (*m*) – brat

venti – dwadzieścia

studente (*m*) – uczeń, student

studiare – uczyć się, studiować

lavorare – pracować

Espressioni

Quanti anni hai? – Ile masz lat?

Ho vent'anni. – Mam dwadzieścia lat.

Anch'io... – Ja też...

Grammatica

CZASOWNIK POSIŁKOWY – avere

Czasownik posiłkowy **avere** (tak jak **essere**) bierze udział w tworzeniu czasów złożonych i znaczy tyle, co „mieć”, „posiadać”. Oto wzór jego odmiany:

SINGOLARE		PLURALE	
io ho	<i>ja mam</i>	noi abbiamo	<i>my mamy</i>
tu hai	<i>ty masz</i>	voi/Voi avete	<i>wy/państwo macie</i>
lui/lei/Lei ha	<i>on/ona/pan(i) ma</i>	loro/Loro hanno	<i>oni/państwo mają</i>

Esempi

Ho vent'anni. – Mam dwadzieścia lat.

Hai una sorella. – Masz siostrę.

Lei ha un cane. – Ona ma psa.

Noi abbiamo figli. – Mamy dzieci.

Loro hanno dei libri. – Oni mają książki.

Voi avete i genitori. – Macie rodziców.

Esercizi

4. Przetłumacz na język włoski.

- On ma brata.
- My mamy psa.
- Ty masz dziesięć lat.
- Ona ma dzieci.
- Oni mają siostrę.
- Ile masz lat?

TWORZENIE PRZECZEŃ

Jeśli chcemy zaprzeczyć całe zdanie, posługujemy się słowem **no**, np.:

Hai figli? – Masz dzieci?

No. – Nie.

Jeśli przeczenie odnosi się do czasownika, wówczas stawiamy przed nim słowo **non**, np. **non** lo so („nie wiem tego”).

W jednym zdaniu mogą zostać użyte oba przeczenia.

Avete figli? – Macie dzieci?

No, non abbiamo figli. – Nie, nie mamy dzieci.

Esercizi

5. Odpowiedz, całym zdaniem, na poniższe pytania twierdząco i przecząco.

- Lui è gentile?
- C'è tua sorella?
- Tua madre si chiama Ewa?
- Hai dieci anni?
- Sei studente?
- Sei polacco?
- Siete fratelli?
- Avete una figlia?
- Abbiamo ancora i libri?
- Lei ha vent'anni?

6. Jak powiesz po włosku:

- Ona ma na imię Agnieszka.
- On ma siostrę.
- Jesteśmy zmęczeni.
- Oni są uprzejmi.

Revisione (powtórzenie)

1. Wyobraź sobie następujące sytuacje:
 - a. Witasz się na ulicy ze swoją sąsiadką, panią Wiśniewską. Jak się do niej zwrócisz?
 - b. Spotykasz kolegę. Przywitaj się z nim.
 - c. Przedstaw się: powiedz, jak się nazywasz i skąd pochodzisz.
2. Przetłumacz poniższy tekst na język polski.

Mi chiamo Mauro Benelli. Vengo dall'Italia. Ho sedici anni. Ho un fratello, lui si chiama Tommaso, ha vent'anni e studia all'università.

Mi chiamo Anna Kalinowska. Vengo dalla Polonia. Ho sedici anni. Ho una sorella, lei si chiama Ewa, ha dieci anni e va alla scuola elementare.

Co powinnaś/powinieneś umieć po przerobieniu rozdziału pierwszego?

- przywitać się i pożegnać;
- przedstawić się;
- tworzyć zdania przeczące i twierdzące;
- tworzyć zdania z czasownikami **essere** i **avere**.